

การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา
7 พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) วัดหนองป่าพง
ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

Management Test Aahrii worship. Holy Synod enlightenment (tea Supachai by Courtois). Non Wat Nong Pah Pong district bee Chamrap district.

ดลฤดี จันทรแก้ว¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี ๒๕๕๙” โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) และแบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การบันทึกภาพและเสียง พบว่า

๑. ข้อมูลทั่วไปและบริบทของงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) นามเดิมชื่อนายชา ช่วงโชติ เกิดที่หมู่บ้านจิกก่อ หมู่ ๔ ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๔๖๑ (แรม ๗ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะเมีย) บุตรคนที่ ๕ ของนายมา และนางพิมพ์ ช่วงโชติ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ คน ได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี จนบรรพชาเป็นสามเณรเป็นเวลา ๓ ปี ลาสิกขาบทมาช่วยบิดามารดาทำไร่ทำนา กระทั่งเมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ หลวงปู่ชาถึงแก่มรณภาพอย่างสงบ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๕ เวลา ๐๕.๓๐ น. รวมอายุได้ ๗๔ ปี คำสอนของหลวงปู่ชา มีจุดหมายคือ มรรค ผล นิพพาน พันทุกข์ เนื้อหาเน้นที่ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยมีวิธี การใช้ สมณะ วิปัสสนา กลวิธีคือ มองเข้าหาตัว ธรรมชาติ เปรียบเทียบ กับธรรมชาติ ทำให้ได้ แล้วรู้ตาม

๒. ปัจจัยและรูปแบบที่มีผลต่อการจัดงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) พบว่า การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มีแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ นั่นคือมีรูปแบบมาจากแนวปฏิบัติธรรมที่ตามข้อวัตรปฏิบัติของสงฆ์ นำมาผสมผสานกับ

แนวทางการบริหารจัดการทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มีการจัดสรรตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับความสมัครใจในแต่ละหน้าที่และไม่มีอาสินจ้างแต่อย่างใดรวมทั้งการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ หลักการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน มีเพียงศรัทธาและความตั้งใจจะปฏิบัติอาจารย์บูชาแต่หลวงปู่ชา

คำสำคัญ: หลักการบริหารจัดการ ปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

Abstract

Research on "Management Test Aahrii worship. Holy Synod enlightenment (tea Supachai by Courtois) Non Wat Nong Pah Pong district bee Chamrap district. Hte year 2553. Using data from a study involving observation, formal interview, an informal Interview, The depth interview, focus group questionnaire to record the video and audio.

1. General practice and the context of worship Aahrii. Holy Synod enlightenment (tea Supachai by Courtois), formerly known as Mr. Peck before blazing a village district Chamrap Moo 9 elements. Ubon Ratchathani province. On Friday, 17 June 2461 (7 years garnered seventh lunar month, the Horse), 5th son of Mr. and Mrs. resplendent with a brother. Total of 10 patients received both secular and religious education from the age of 13 years and three years ordained as a novice at the Las Sikkabt parents help farmers. Even at the age of 20 years old Luang Pu Tea Tgckemrnpap peacefully on January 16, 2535 at 5:30 pm and the 74-year-old teachings of Luang Pu Tea is a goal attain enlightenment after suffering a focus on the aspects of baptisms. If there is a way to use the meditation technique is to approach nature with the view that the natural look.

2. Factors and patterns affecting the Test Aahrii worship. Holy Synod enlightenment (tea Supachai by Courtois) found that the management practices Aahrii worship. Holy Synod enlightenment (tea Supachai by Courtois) with formal and casual. It is a form of meditation that is based on a historical site of disciplines. The combination of management practices in the community. Local, district and provincial levels. The allocation of duties and responsibilities. Depends on the willingness of each function and how the stimulus. And control functions to meet goals. Work to achieve the objectives of the work. Only faith and willingness to sacrifice unto the Aahrii Luang Pu Tea.

Keywords: principles, practice Aahrii worship, the Holy Synod of enlightenment (Supachai by tea Courtois).

๑. บทนำ

อดีตวัดถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ทั้งในและนอกวัด ซึ่งวัดมิใช่สถานที่ปฏิบัติธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรมตะวันตกที่ไหลบ่าเข้ามาสู่สังคมทำให้เด็ก เยาวชนและประชาชน หันไปยึดติดในวัตถุนิยมมากเกินไป เป็นผลให้คนห่างไกลจากบทบาทของวัดที่เป็นอยู่ ดังคำสอนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ที่กล่าวไว้ว่า “โลกนี้มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยไป จะอยู่ที่ไหนก็เปลี่ยนแปลง อยู่ที่นี่หรือที่ไหนก็เปลี่ยนแปลง เพราะพวกเราทั้งหลายอยู่ได้ด้วยการเปลี่ยนแปลง ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง เราก็อยู่ไม่ได้ หายใจออกมาแล้วก็เปลี่ยนเป็นหายใจเข้า แล้วก็หายใจออก ไม่เช่นนั้น ก็อยู่ไม่ได้ ออกไปหมดก็อยู่ไม่ได้ ลมเข้ามาแล้วไม่ออกก็อยู่ไม่ได้ เราทั้งหลายอยู่ในโลกนี้ก็เป็นของโลก มันเป็นอย่างๆ โลก ไม่ควร ทำความน้อยใจ ไม่ควรทำความเสียใจใดๆ เราต้องเป็นผู้มีจิตใจ เข้มแข็ง จะตกไปอยู่ที่ไหนก็สร้างแต่คุณงามความดี แม้หมดชีวิต ก็อย่าทิ้งคุณงามความดี” (วัดหนองป่าพง, ๒๕๕๓).

จังหวัดอุบลราชธานี มีศูนย์รวมศรัทธาทางพระพุทธศาสนา และแหล่งปฏิบัติธรรมที่สำคัญหลายแห่ง หนึ่งในนั้นคือ วัดหนองป่าพง เป็นต้นแบบของวัดป่ากว่า ๒๐๐ แห่งในประเทศไทย และอีกหลายแห่งในยุโรป ออสเตรเลีย และแคนาดา โดยมีพระโพธิญาณเถรหรือที่รู้จักกันในนาม “หลวงปู่ชา สุภทฺโท หรือหลวงปู่ชา สุภทฺโท” เป็นตัวอย่างของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แม้จะมีศาสนิกชนมากมายแต่ก็ไม่สร้างความแตกแยกให้เกิดนิกายหรือเข้าไปพัวพันกับการเมืองจนเป็นเรื่อง แยกแยก วัดเน้นความเรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ ไม่ฟุ้งเฟ้อหรือสะสมคงความเป็นพุทธคือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอย่างแท้จริง หน้าที่หลักของ พระสงฆ์คือ เป็นที่พึ่ง

ทางจิตใจ อบรมสั่งสอนให้ศาสนิกชนปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามหลักแห่งพระพุทธศาสนา แม้ในปัจจุบันหลวงปู่ชาจะละสังขารไปนานกว่า ๑๔ ปี (ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓) แต่ก็ได้ทำให้ความเลื่อมใสในพุทธศาสนาหรือธรรมคำสอนของท่านเลือนหายไปตามกาลเวลา ยังคงรักษาแนวทางปฏิบัติธรรมที่ท่านได้สั่งสอนไว้จนถึงปัจจุบันเห็นได้จากการรวมตัวของกลุ่มชน ในวันคล้ายวันมรณภาพขององค์หลวงปู่ท่าน

งานรำลึกพระเดชพระคุณพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ทุกปีของ วันที่ ๑๖ มกราคม คีษานุกิษย์ หลวงปู่ชา วัดหนองป่าพง จะเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นวันละสังขารของท่าน และจะมีการจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรม เพื่อรำลึกถึงหลวงปู่ชา ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๗ มกราคม ของทุกปี ซึ่งเป็นโครงการที่ปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีพระภิกษุสงฆ์ สามเณร จากวัดสาขาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศมาร่วมปฏิบัติธรรมตามแนวทางของหลวงปู่ชา อีกทั้งในวันดังกล่าวเป็นวันครู เป็นวันที่จะได้ระลึกนึกถึงบุญคุณของครูบาอาจารย์ที่เคยสั่งสอน ประสิทธิประสาทวิชาการ ทำให้หน่วยงานราชการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับครู จึงนับเอาวันนี้เป็นวันรำลึกถึงพระคุณของพระเดชพระคุณหลวงปู่ชา สุภทฺโท อีกทั้งท่านยังได้รับการยกย่องเชิดชูให้เป็นครูผู้ยิ่งใหญ่อีกด้วย ทำให้ในวันดังกล่าว พุทธศาสนิกชนจากทั่วทุกสารทิศที่มีความเลื่อมใสศรัทธา เดินทางมาร่วมชุมนุมเพื่อปฏิบัติธรรมเป็นอาจาริยบูชา กันเป็นจำนวนมากและมากขึ้นทุกปี

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการบริหารงาน และรูปแบบการจัดงานปฏิบัติธรรมอาจาริยบูชา หลวงปู่ชารำลึก วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ว่ามีกระบวนการในการจัดโครงสร้างบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้เข้าร่วมงานอะไรเป็นเครื่องมือในการบริหารงานผู้คนเข้าร่วม

งานกันอย่างมากมาย และต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการต่อไป และเป็นการเสริมสร้างความเป็นเจ้าของ เกิดความรัก สามัคคีในหมู่ชนรวมทั้งยังตระหนักรู้ในคุณค่าของการปฏิบัติธรรมตามแนวทางพุทธ ร่วมกันสืบทอด และส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตลอดจน การสนองงานคณะสงฆ์ และกิจกรรมทางพระพุทธ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและบริบทของงาน ปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ณ วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารการจัดการงาน ปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ณ วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๓. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

๑. ความหมายของงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา

๒. แนวคิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

๓. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

๔. วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๔. วิธีดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือหลายชนิด โดยมีการกำหนดวิธีในการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารและบุคคล

๑.๑ ข้อมูลจากเอกสาร รวบรวมข้อมูล เอกสารวิชาการที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้ว รวมทั้ง ผลงานการวิจัย วารสารทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ รายงาน การค้นคว้าทางเว็บไซต์ บทความที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาจากหน่วยงานภาครัฐบาล เอกชน และทางระบบ อินเทอร์เน็ต

๑.๒ ข้อมูลจากบุคคลเป็นกลุ่มผู้ที่มีส่วน ร่วมเกี่ยวข้องในการจัดงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ณ วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี ๒๕๕๓ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key Informants) ประกอบด้วยกลุ่มต่อไปนี้ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่จัดงาน ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน ปราชญ์ในชุมชน พระสงฆ์ กลุ่มผู้นำในชุมชนซึ่งเป็น ผู้นำในแต่ละกลุ่มที่จะนำแนวปฏิบัติไปดำเนินการให้ บรรลุผล และกลุ่มผู้เข้าร่วมงาน

๒. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูล และคำตอบที่แท้จริงครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการ วิจัย โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลหลายๆ อย่างเช่น การ สังเกต (Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) โดยใช้แบบสอบถามเป็น แนวทางประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ-สกุล อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ กิจกรรมที่เข้าร่วม

ตอนที่ ๒ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา หลวงปู่ชา ร่ำลึก โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนที่เข้าร่วมงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ในปีที่ผ่านมาทำเข้าร่วมงานในลักษณะดังกล่าวที่ใดบ้าง มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าร่วมงาน (การติดต่อประสานงานกับใครเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม/รวมกลุ่มกับใคร/การเดินทาง/การเตรียมความพร้อมของตนเอง) อย่างไร วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมงาน การจัดเตรียมบุคคลกรในการเข้าร่วม (แหล่งที่มาของผู้ร่วมกิจกรรม/ร่วมงานกันวัน/แต่ละคนมีหน้าที่ทำอะไรบ้าง/หมุนเวียนสับเปลี่ยนในการทำงาน) ปัญหาของการติดต่อประสานงานในการเข้าร่วมงาน (การใช้น้ำ/ไฟฟ้า/การเดินทาง/การจราจร/อุปกรณ์ในการใช้งาน) การแก้ปัญหา กิจกรรมอื่นๆในกลุ่มที่เข้าร่วมในงานนี้ การเข้าร่วมในปีต่อไปและการเตรียมการเข้าร่วมงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานในอดีตและปัจจุบันงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดงาน ความประทับใจในการเข้าร่วมงาน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงาน

๓. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลไปพร้อมๆกับการเก็บข้อมูล โดยทำการตรวจสอบ ๒ เรื่อง ดังนี้

๓.๑ ข้อมูลที่ได้มีเพียงพอตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และตรวจสอบแหล่งข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมเรื่องอะไร จากใคร เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลในการศึกษา

๓.๒ ข้อมูลที่ได้มีข้อเท็จจริงอย่างไร ในการตรวจสอบนี้ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) จากแหล่งเอกสาร จากกลุ่มมีส่วนร่วมและชุมชนในท้องถิ่น

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่

แล้ว ผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยโดยการบรรยายและอธิบายปรากฏการณ์ และทำการวิเคราะห์โดยกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ในการวิเคราะห์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากข้อมูลดิบที่เก็บรวบรวมมาจากผู้ให้ข้อมูล ทั่วไปและผู้ให้ข้อมูลหลักโดยมีการวิเคราะห์ตลอดเวลาที่เก็บข้อมูล

ส่วนที่ ๒ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูล ที่ผ่านการวิเคราะห์ในเบื้องต้นมาแล้ว โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์และตีความตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีของการวิจัยอีกครั้ง ก่อนนำเสนอเป็นรายงานวิจัยแบบบรรยายต่อไป

๕. ผลการศึกษา/การทดลอง

๑. ข้อมูลทั่วไปและบริบทของงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บูชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)

พระโพธิญาณเถร หรือ หลวงปู่ชา สุภทฺโท นามเดิมชื่อนายชา ช่วงโชติ เกิดที่หมู่บ้านจิกก่อ หมู่ ๔ ตำบลธาตุ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๔๖๑ (แรม ๗ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะเมีย) บุตรคนที่ ๕ ของนายมา และนางพิมพ์ ช่วงโชติ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ คน ได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี จนบรรพชาเป็นสามเณรเป็นเวลา ๓ ปี ลาสิกขาบทมาช่วยบิดามารดาทำไร่ทำนา กระทั่งเมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบรรพชา ได้เข้าพิธีอุปสมบท เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นศึกษาพระปริยัติธรรม มีความสามารถศึกษาทั้งนักธรรม บาลี และการปฏิบัติธรรม และเริ่มออกธุดงค์เมื่อต้นปีพ.ศ. ๒๔๘๙ ภายหลังเดินทางจาริกไปพบ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เกิดความศรัทธาเลื่อมใสและยึดถือแนวปฏิบัติหลวงปู่ชา ได้ทดลองปฏิบัติภาวนาในสถานวิเวกต่างๆ อาทิ ป่าช้า ป่าดงดิบ รวมระยะเวลาการออกธุดงค์เป็นเวลา ๔ ปี

จนในที่สุด อย่างเข้าสู่วัยชรา หลวงปู่ชา สุภัทโท สุขภาพร่างกายของท่านไม่แข็งแรงดังเดิม เป็นไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์ หลวงปู่ชาถึงแก่มรณภาพอย่างสงบ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๕ เวลา ๐๕.๓๐ น. ท่านได้ละสังขารอันเป็นภาระหนักและทรมาณที่อาพาธมานานไปโดยอาการอันสงบ

คำสอนของหลวงปู่ชา มีจุดหมายคือ มรรคผล นิพพาน พันทุข์ เนื้อหาเน้นที่ ศีล สมาธิ ปัญญา โดยมีวิธีการใช้ สมถะ วิปัสสนา กลวิธีคือ มอง เข้าหาตัว ดูธรรมชาติ เปรียบเทียบ กับธรรมชาติ ทำให้ดู แล้วรู้ตาม

๒. ปัจจัยและรูปแบบที่มีผลต่อการจัดงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) พบว่า

การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) มีแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ นั่นคือมีรูปแบบมาจากแนวปฏิบัติธรรมที่ตามข้อวัตรปฏิบัติของสงฆ์ นำมาผสมผสานกับแนวทางการบริหารจัดการทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อรองรับผู้ที่เข้าร่วมงาน โดยใช้ปัญหาและอุปสรรคทั้งในส่วนของผู้ปฏิบัติธรรมและโรงงานในการจัดงานในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการจัดงานปีต่อไป ส่วนใหญ่หลักการบริหารจะเริ่มตั้งแต่การวางแผนงานร่วมกันระหว่างวัด หน่วยงานราชการ เอกชน และบุคคลที่สนใจร่วมทำงาน มีการจัดสรรตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งบุคคลที่จะทำงานนั้นๆ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจในแต่ละหน้าที่และไม่มีอามิสสินจ้างแต่อย่างใด รวมทั้งการควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทุกหน้าที่ทุกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างจัดงาน หลักการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน มีเพียงศรัทธาและความตั้งใจจะปฏิบัติอาจารย์บุญชาแต่หลวงปู่ชา

๖. การอภิปรายผล

การศึกษาการบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ทั้งปฏิบัติธรรมและกิจกรรมโรงงานจะมากกว่า ๒ ครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่หากมาปฏิบัติธรรมจะไม่ทำโรงงาน และหากมาทำโรงงานจะไม่ปฏิบัติธรรมในปีนั้นๆ แต่จะเข้าร่วมทั้ง ๒ กิจกรรมในปีต่อไป ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเชื่อว่าเป็นการแสดงความเคารพ หรือจะเรียกว่าอาจารย์บุญชา นั้นด้วยการปฏิบัติตามคำสอนของสมเด็จพระบรมศาสดา ร่วมกันปฏิบัติธรรมบำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา เป็นลักษณะเดียวกันกับงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) ทุกคนต่างนั่งสมาธิ เดินจงกรม ตามร่มไม้ ปฏิบัติธรรมร่วมกันด้วยความสงบ (คณะศิษย์หลวงปู่ชา, ๒๕๓๙, หน้า ๔-๕) ทำให้มีการปฏิบัติต่อเนื่องกันมาตั้งแต่มรณภาพ สอดคล้องกับนุชฎาภรณ์ แก้วรักษา (๒๕๔๒) ศึกษาเรื่อง การดำรงอยู่ของการทรงเจ้าในชุมชนชนบท และธัมมา ศิริวงศ์ (๒๕๔๔) ศึกษาเรื่อง การดำรงอยู่ของวัฒนธรรมอาหารล้านนา พบว่า การถ่ายทอดความเชื่อและการยึดถือ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณี นั้นอาศัยพิธีกรรมและทำอย่างต่อเนื่อง

การบริหารงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญชา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภัทโท) ณ วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ เห็นชัดในการจัดกิจกรรมโรงงานที่ต้องเริ่มจากการวางแผนเพื่อหาแนวทางและสร้างวิธีการที่จะปฏิบัติให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ระยะเวลาและข้อจำกัดของแต่ละงาน โดยการวางแผนจะเป็นเรื่องของเป้าหมาย แนวทาง และขั้นตอนที่จะสร้างผลงานอย่างเป็นรูปธรรม ผ่าน

กิจกรรม กำลังคน และงบประมาณ (ณัฐพันธุ์ เขจรันท์ และฉัตยาพร เสมอใจ, ๒๕๔๔, หน้า ๑๙) เริ่มตั้งแต่การติดต่อประสานงานกับทางวัดให้จัดหาพื้นที่และอำนวยความสะดวกให้ จัดหาภาชนะหุงต้ม, การรวมกลุ่มกับบรรดา เพื่อน ญาติพี่น้อง ลูกหลาน เพื่อหาแรงงานในทำโรงทาน, การเตรียมคนงบประมาณว่ามีเท่าไร จะทำอะไร จัดเตรียมคน อุปกรณ์วางแผนการเดินทาง การรวมกลุ่ม สมทบทุน การเรียกรายเงินในกลุ่มเพื่อตั้งโรงทาน รวมกลุ่มกันในหมู่บ้านเพื่อสะดวกต่อการเดินทางมาร่วมงาน จัดระบบการทำงาน แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ จัดคนเข้าทำงาน และอาจจะมีการระบุให้มีผู้นำกลุ่มเพื่อความเหมาะสมของงาน และมีการติดตาม การควบคุมงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานทั้งหมด แต่โดยส่วนใหญ่ในการทำงานจะไม่มีการกระทบกระทั่งที่รุนแรง หรือการใช้การบังคับ เนื่องจากงานนี้เป็นไปด้วยความยินดีเข้าร่วมกิจกรรม มาเพื่อทำจิตใจให้สงบ ชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ มีความสงบและความสุขกับสิ่งต่างๆ เกิดดวงตาเห็นธรรมและอยากที่จะให้ตนเองพ้นทุกข์ เพื่อใช้หลักธรรมต่างๆ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จึงเห็นได้ว่าปัจจัยและรูปแบบที่มีผลต่อการจัดงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มีผลมาจากการวางแผน (Planning) เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ การจัดองค์การ (Organizing) เพื่อให้งานได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) ซึ่งอาจจะต้องมีหัวหน้ากลุ่มเพื่อการชี้นำ (Leading) หรือการอำนวยการ(Directing) เพื่อสื่อสารให้เกิดการดำเนินการตามแผน (พระธรรมโกศาจารย์, ๒๕๔๙, หน้า ๓-๒๓) และต้องมีการควบคุม (Controlling) เพื่อคอยดูแลการทำงาน และตรวจสอบการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

กลุ่มของผู้ปฏิบัติธรรมมีการวางแผน เพื่อเป็นการตัดสินใจว่าองค์การจะทำอะไรบ้างทำอย่างไร ทำเมื่อใด และจะให้ใครเป็นผู้ปฏิบัติบ้างในงานแต่ละ

ส่วนที่จะกำหนดขึ้น (วิลาวรรณ รพีพิศาล, ๒๕๕๐, หน้า ๔๒-๔๓) แต่ก็ได้มีผลมาจากปัจจัยส่งผลต่อการจัดงานอันได้แก่การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ถือว่าเป็นงานสุดท้ายของกระบวนการจัดการที่จะคอยดูแลตรวจสอบการทำงานทั้งหมด สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมจะยึดแนวปฏิบัติธรรมที่มีอยู่แล้ว และจะประสานงานขอข้อมูล สอบถามจากผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อป้องกันปัญหาหรือเพื่อทำความเข้าใจในขั้นตอนการทำงาน และเพื่อให้ตนต้องประสบปัญหาจากปีที่ผ่านมา รวมทั้งการพึ่งตนเองด้วยการให้ที่บ้านมาส่งหรือร่วมกลุ่มกันและเหลื่อมรดกันเดียวกัน กิจกรรมดังกล่าวต้องใช้การตั้งใจ แต่มาจากผู้เข้าร่วม การมีความสุขกับการปฏิบัติธรรมซึ่งปัจจัยดังกล่าวมาจากวางแผนการเตรียมความพร้อมก่อนการเริ่มเข้าร่วมกิจกรรม และการควบคุมที่นำมาใช้เพื่อป้องกันปัญหาหรือข้อขัดข้องในการร่วมกิจกรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการนำไปปรับใช้ในปีต่อไป

๗. สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีมีประเด็นที่จะขอเสนอแนะไว้ดังนี้

๗.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

(๑) การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์บุญา พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) จะประสบผลสำเร็จได้มาจากการทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน เช่น อบต. อบจ. โรงพยาบาล และการผสมผสานของหลักบริหารเชิงพุทธซึ่งมีรูปแบบการบริหารจัดการที่นำศึกษา

(๒) การบริหารจัดการของงานส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นควรมีการศึกษาถึงผลกระทบ และสภาพแวดล้อมเมื่อเกิดการ

เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

๗.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

(๑) ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์อุปัชฌายะของช่วงอายุ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างจิตสำนึกต่อวัฒนธรรม และก่อให้เกิดกระบวนการอนุรักษ์จากรุ่นสู่รุ่น

(๒) รูปการบริการงานเป็นเพียงวัดเดียว ซึ่งในแต่ละวันปัจจุบันเริ่มมีงานในลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น จึงควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบกับการบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์อุปัชฌายะของวันอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่เกิดประโยชน์สูงสุด

๘. กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงานปฏิบัติธรรมอาจารย์อุปัชฌายะโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) วัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี ๒๕๕๓”

จะเกิดขึ้นไม่ได้หากมิได้รับโอกาสจาก ดร.กิตติรัตน์ สิทฺธิบัทน์ ที่ได้อนุเคราะห์คำชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยเชิงคุณภาพอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการอำนวยความสะดวกให้การลงพื้นที่ และให้คำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ต้องงานวิจัยฉบับนี้ให้ทรงคุณค่ายิ่ง และหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการทำงานด้านนี้ต่อไปขอขอบคุณท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

คุณความดีหรือประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการีผู้มีพระคุณทุกท่านและครูอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- คณะศิษย์หลวงปู่ชา. (๒๕๓๖). "ทำให้สุด ขุดให้ถึง". กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และฉัตรยาพร เสมอใจ. (๒๕๔๘). "การจัดการ". กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นุชฎาภรณ์ แก้วรักษา. (๒๕๔๗). "การดำรงอยู่ของการทรงเจ้าในชุมชนชนบท". ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัมภา ศิริวงศ. (๒๕๔๔). "การดำรงอยู่ของวัฒนธรรมอาหารล้านนา". ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การศึกษาอกระบบ) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พระธรรมโกศาจารย์. (๒๕๔๙). "พุทธวิธีบริหาร". กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวรรณ รพีพิศล. (๒๕๕๐). "หลักการจัดการ". กรุงเทพฯ. วิจิตรทัศนกร.
- วัดหนองป่าพง, ค้นเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ จาก www.southlaostour.com.